

Sygn. akt I C 929/18

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Barbara Wiśniewska

Protokolant: sekr. sąd. Grzegorz Nitka

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2019 r. w Toruniu

sprawy z powództwa T. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T.

przeciwko M. S. (1)

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

oddala powództwo.

I C 929/18

UZASADNIENIE

Pozwem z 6 kwietnia 2018r. pełnomocnik powódki T. Spółka z o.o. z siedzibą w T., wniósł o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powódki umowy sprzedaży nieruchomości zawartej 8 kwietnia 2013r. w formie aktu notarialnego przed notariuszem M. S. (2), Rep. A 1405/2013, przez S. S. (1), E. S. (1) z pozwanym M. S. (1), w celu zaspokojenia wierzytelności powódki służących wobec S. S. (1) i E. S. (1), wynikającej z tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w T., w sprawie pod sygnaturą I Nc 40/17, dnia 17 lutego 2017r., opatrzonego klauzulą wykonalności 10 lipca 2017r., w kwocie 421.232,07 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 6 stycznia 2017r. oraz kosztami postępowania w kwocie 12.483,00 zł, a nadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Strona powodowa wskazała, że 12 kwietnia 2013r. spółka P. Sp. z o.o. Sp. k. zawarła z Bankiem (...) S.A. umowy: kredytu obrotowego na rachunku kredytowym nr (...) oraz umowę kredytu rewalwingowego nr (...). Tytułem zabezpieczenia spłat rat wynikających ze wskazanych umów powódka, na podstawie umów z dnia 12 kwietnia 2013r. o numerach: (...) oraz (...) udzieliła poręczeń P. Sp. z o.o. Sp. k. Na zabezpieczenie poręczeń spółka P. Sp. z o.o. Sp. k. wystawiła do dyspozycji powoda weksle in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi. Za zobowiązania te spółki poręczyli, jako poręczyciele wekslowi: D. K. (1), S. S. (1) oraz G. K.. Spółka P. Sp. z o.o. Sp. k. nie wywiązywała się z obowiązku spłaty rat kredytowych, wobec czego Bank (...) S.A. wezwał powódkę do wypłacenia kwoty poręczenia. Powódka powinna tę wykonała, po czym wypełniła pozostawione do jej dyspozycji weksle in blanco zgodnie z treścią deklaracji wekslowych i wezwała zobowiązanych solidarnie dłużników wekslowych do wykupu weksli. Żadna z wezwanych osób nie uiściła kwoty wskazanej na wekslu, w związku z czym powódka skierowała sprawę na drogę postępowania sądowego. Sąd Okręgowy w Toruniu, w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą I Nc 40/17, nakazem zapłaty z 14 lutego 2017r. zasądził na rzecz powódki od S. S. (1) kwotę 421.232,07 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 6 stycznia 2017r. oraz kosztami postępowania w wysokości 12.483,00 zł. Wskazanemu

nakazowi 10 lipca 2017r. nadana została klauzula wykonalności. Na podstawie wymienionego tytułu wykonawczego wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne, które nie doprowadziło do wyegzekwowania służącej powódce kwoty.

S. S. (1) na podstawie umów zawartych 12 kwietnia 2013r. poręczył za zobowiązania wynikające z kontraktów kredytowych o numerach (...) i (...) łącznie do kwoty 675.000 zł. E. S. (1) – żona S. S. złożyła na wymienionych umowach oświadczenie, że wyraża zgodę na ich zawarcie.

Z uwagi na powyższe, powódka, po wstąpieniu w prawa zaspokojonego wierzyciela, wystąpiła o nadanie nakazowi zapłaty z dnia 14 lutego 2017r., wydanego w sprawie pod sygnaturą I Nc 40/17, klauzuli wykonalności także przeciwko E. S. (1), zastrzegając, że ponosi ona odpowiedzialności wyłącznie majątkiem objętym wspólnością małżeńską.

8 kwietnia 2013r. małżonkowie S. zawarli z pozwanym przed notariuszem M. S. (2) umowę sprzedaży lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość wraz z piwnicą oraz przynależnym garażem o łącznej powierzchni 91,38 m², dla których prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...). Wartość przedmiotu świadczenia określono na 250.000 zł. Powódka wskazała, że czynność ta wypełniła przesłanki instytucji z art. 530 kc. Pełnomocnik powódki zaznaczył, że nieruchomość sprzedana przez małżonków S. pozwanemu stanowiła najbardziej wartościowy składnik ich majątku i wskutek tejże czynności stali się oni niewypłacalni. W treści pozwu zwrócono także uwagę na okoliczność, że cena sprzedaży przyjęta w umowie z 8 kwietnia 2013r. odbiegała istotnie od szacunkowej wartości tej nieruchomości zadeklarowanej przez małżonków S. w oświadczeniu majątkowym z 25 listopada 2011r., gdzie wartość tę określono na 420.000 zł. W związku ze sprzedażą owej nieruchomości dokonano spłaty należności w kwocie 102.698,57 zł na rzecz banku (...) S.A. Grupa (...) w G., który to podmiot był w odniesieniu do zbytej nieruchomości wierzycielem hipotecznym. Pełnomocnik powódki zaakcentował, że brak jest jakichkolwiek dowodów, by pozwany rzeczywiście uiścił na rzecz swych rodziców pozostałą cenę sprzedaży. Zdaniem strony powodowej umowa, którą małżonkowie S. zawarli 8 kwietnia 2013r. z pozwanym M. S. (1) miała w rzeczywistości charakter nieodpłatny, albowiem pozwany uzyskał w jej wyniku lokal mieszkalny wraz

z przynależnościami o łącznej powierzchni 91,38 m² za cenę stanowiącą ułamek wartości rynkowej.

Pełnomocnik powódki wskazał, że małżonkowie S. dokonując wskazanej wyżej czynności prawnej działali z zamiarem pokrzywdzenia powódki, czego dowodzić miał fakt, że 11 lutego 2013r. złożony został w placówce banku (...) S.A., w imieniu P. Sp. z o.o. Sp. k., wniosek o udzielenie kredytu, zaś 18 marca 2013r., tj. na niespełna 3 tygodnie przed zawarciem kwestionowanej umowy sprzedaży nieruchomości, złożono powódce wniosek o udzielenie poręczeń.

Spółka P. Sp. z o.o. Sp. k. nie tylko nie zwróciła powódce kwot należności przekazanych przez powódkę kredytującemu bankowi, ale także nie uiściła umówionej prowizji w wysokości 1% wartości udzielonego poręczenia, mimo, że winna to była uczynić w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy o udzielenie poręczenia.

W treści uzasadnienia pozwu zwrócono także uwagę na fakt, że małżonkowie S., stosownie do treści oświadczenia majątkowego z 15 listopada 2011r. obciążeni byli zobowiązaniami na rzecz banków (...) S.A., (...) Bank S.A. z tytułu umów pożyczek oraz umów kredytowych na łączną kwotę 280.726,80 zł.

W nagłówku pisma oraz w treści jego uzasadnienia wskazano, że powódka domaga się zabezpieczenia powództwa poprzez ustanowienie zakazu zbywania i obciążania przedmiotowej nieruchomości (k. 3-13).

Postanowieniem z 11 czerwca 2018r. tutejszy Sąd oddalił wniosek powódki o udzielenie zabezpieczenia (k. 129-130v).

29 czerwca 2018r. powodowi doręczono odpis pozwu oraz postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia wraz z pouczeniami (k. 134).

Na rozprawie, która odbyła się 4 stycznia 2019r. strona powodowa podtrzymała dotychczasowe stanowisko. Pozwany zaś, mimo prawidłowego wezwania, nie stawił się (k. 163).

Postanowieniem Sądu Apelacyjnego z 30 stycznia 2019r., wydanym po rozpoznaniu zażalenia strony powodowej, uchylono postanowienie tutejszego Sądu z 11 czerwca 2018r., przekazując wniosek powoda do ponownego rozpoznania (k. 169-172).

1 marca 2019r. odbył się kolejny termin rozprawy. Pozwany nie stawił się na rozprawę, nie podjął wezwania na termin rozprawy, nie usprawiedliwił swej nieobecności oraz nie wniósł o rozpoznanie sprawy pod swoją nieobecność (k. 189-189v).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Na 11 marca 2010r. datuje się rozpoczęcie działalności przez spółkę P. Polska Sp. z o.o. Sp. k. Przedmiot działalności tej spółki stanowiła hurtowa sprzedaż win.

Dowód: wydruk z aplikacji poręczeniowej – k. 94-99

11 lutego 2013r., działająca w imieniu P. Sp. z o.o. Sp. k., prezes zarządu spółki D. K. (1), złożyła wniosek o udzielenie spółce przez Bank (...) S.A wsparcia finansowego w postaci: kredytu rewolwingowego w kwocie 300.000 zł na okres 12 miesięcy oraz kredytu obrotowego w rachunku kredytowym w wysokości 150.000zł na okres 36 miesięcy, wskazując, że zabezpieczenie wiarygodności banku wynikających z umów kredytowych stanowić będą poręczenia udzielone przez udziałowców spółki oraz powódkę.

Dowód: wniosek kredytowy – k 103-107

18 marca 2013r. spółka P. Sp. z o.o. Sp. k., zmierzając do pozyskania wsparcia finansowego od Banku (...) S.A. zwróciła się do powódki o udzielenie poręczenia za zobowiązania kredytowe spółki na kwotę opiewającą łącznie na 360.000 zł.

Udziały w spółce służyły wówczas S. S. (1), M. C., G. K. oraz spółce P. Sp. z o.o.

Dowód: wydruk z aplikacji poręczeniowej – k. 94-99;

wniosek o udzielenie poręczenia – k. 100.

8 kwietnia 2013r. S. i E. małżonkowie S. oraz pozwany M. S. (1) stanęli przed notariuszem M. S. (2) i zawarli, w formie aktu notarialnego, wpisanego do repertorium A pod numerem (...), umowę sprzedaży. Mocą wskazanej czynności pozwany nabył od małżonków S. – swych rodziców – własność nieruchomości, dla której prowadzona jest, w systemie informatycznym przez Sąd Rejonowy w T., księga wieczysta o numerze KW nr (...). Na nieruchomość tę składał się lokal mieszkalny oznaczony numerem (...), obejmujący 3 pokoje, kuchnię, przedpokój i łazienkę, o powierzchni użytkowej wynoszącej **64,38 m⁽²⁾** oraz przynależności w postaci: piwnicy o powierzchni 4m⁽²⁾ i garażu o powierzchni 23 m⁽²⁾. Wskazany lokal położony jest na trzecim piętrze (czwartej kondygnacji) w budynku przy ul. K. numer (...) w T..

Z własnością wymienionego lokalu związany był udział wynoszący (...) we własności części wspólnych budynków i gruntu z tymi budynkami związanego. W chwili zawarcia umowy w dziale czwartym księgi wieczystej wpisana była hipoteka umowna kaucyjna na rzecz (...) Bank S.A. do kwoty 121.726,80 zł, przy czym saldo wiarygodności zabezpieczonej ową hipoteką, wynikającej z umowy kredytowej zawartej ze wskazanym bankiem, wynosiło, na dzień 21 marca 2013r., 102.698,56 zł (§ 2 umowy).

Strony umowy sprzedaży ustaliły, że cena nabycia opiewać będzie na kwotę 250.000 zł, przy czym kwota 120.000 zł została zapłacona przez pozwanego przed podpisaniem aktu. Kwotę 102.698,57 zł zobowiązał się pozwany wpłacić, ze środków pochodzących z kredytu bankowego udzielonego jemu przez (...) Bank (...) S.A., na konto zadłużeniowe małżonków S. w banku (...) S.A. Grupa (...) w celu spłaty kredytu zabezpieczonego hipotecznie, zaś pozostałą część ceny, w wysokości 27.301,43 zł pozwany zobowiązał się zapłacić, także ze środków pochodzących z kredytu udzielonego przez (...) Bank (...) S.A., na rachunek bankowy sprzedających w ciągu 7 dni od zawarcia umowy.

Dowód: umowa sprzedaży z dnia 8 kwietnia 2013 – k. 84-89.

12 kwietnia 2013r. spółka P. Sp. z o.o. Sp. k., zawarła z Bankiem (...) S.A. dwie umowy. Pierwsza z nich stanowiła umowę kredytu obrotowego w rachunku kredytowym o numerze (...), na podstawie której kredytowanej spółce, na jej wniosek, udzielono kredytu w kwocie 150.000 zł na okres od dnia 12 kwietnia 2013r. do 28 marca 2014r. Na podstawie drugiej z umów, o numerze (...), kredytowanej spółce udzielono kredytu rewalwingowego do kwoty 300.000 zł. Okres kredytowania był identyczny jak w przypadku pierwszej z umów.

Dowód: umowa 12 kwietnia 2013r numer. (...) – k. 18-28;

umowa z 12 kwietnia 2013r. numer (...) – k. 29-34.

Jeszcze w dniu zawarcia umów kredytowych spółka P. Sp. z o.o. Sp. k. zawarła z powódką umowy o udzielenie poręczenia, którym to umowom nadano numery (...) oraz (...). Na podstawie wymienionych umów powódka zobowiązała się do udzielenia spółce P. Sp. z o.o. Sp. k. poręczenia na zabezpieczenie spłaty udzielonych kredytów na okres od 12 kwietnia 2013r. do 28 grudnia 2015r. Kredytowana spółka zobowiązała się przy tym do uiszczenia na rzecz powódki wynagrodzenia za udzielone poręczenia w kwotach wynoszących odpowiednio 2.400 i 1.200 złotych. Strony tych umów ustaliły, że zabezpieczenie prawne udzielonego poręczenia stanowić będą weksle in blanco wystawione przez spółkę oraz poręczenia wekslowe G. K., D. K. (1) oraz S. S. (1) (§ 4. umów). Strony ww. umów przyjęły nadto, że gdy powódka wykona swe zobowiązanie wynikające z umowy poręczenia będzie uprawniona domagać się od kredytowanej spółki zwrotu wypłaconej kwoty wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wykonania zobowiązania oraz wszelkich kosztów związanych z dochodzeniem tego roszczenia, w tym kosztów sądowych i egzekucyjnych (§ 5. umów).

Dowód: umowa o udzielenie poręczenia numer (...) – k. 43-44;

umowa o udzielenie poręczenia numer (...) – k. 41-42.

Na podstawie wystawionych przez G. K., D. K. (1) oraz S. S. (1) deklaracji wekslowych powódka uprawniona została do wypełnienia weksli w każdym czasie na sumę odpowiadającą zobowiązaniu kredytowanej spółki z tytułu poręczenia kredytów udzielonych przez Bank (...) S.A. z uwzględnieniem należnych powódce odsetek.

Dowód: weksle wraz z deklaracjami – k. 45-52.

Powódka zawarła z Bankiem (...) S.A. jeszcze 12 kwietnia 2013r. umowę poręczenia. Pierwsza umowa poręczenia stanowiła zabezpieczenie spłaty zobowiązań wynikających z umowy kredytu rewalwingowego z dnia 12 kwietnia 2013r. Poręczenie powódki obejmowało kwotę 240.000zł, co stanowiło 80% przyznanego przez bank wsparcia finansowego i udzielone zostało do 28 grudnia 2015r. Powódka zobowiązała się do wypłacenia kwoty poręczenia w razie gdyby spółka P. Sp. z o.o. Sp. k. nie wykonała zobowiązania wynikającego z umowy kredytowej w oznaczonym czasie oraz przy uwzględnieniu zasad określonych w treści umowy poręczenia.

Dowód: umowa poręczenia z dnia 12 kwietnia 2013r. o numerze (...) – k. 38-40.

Druga z zawartych umów poręczenia (też z datą 12.04. 2013r) zabezpieczyć miała spłatę zobowiązań spółki P. Sp. z o.o. Sp. k. wynikających z tytułu umowy o kredyt obrotowy w rachunku kredytowym. Poręczenie powódki obejmowało w tym wypadku kwotę 120.000 zł.

Dowód: umowa poręczenia dnia 12 kwietnia 2013r. o numerze (...) – k. 41 i nast.).

Umowy kredytowe o numerach (...)

i (...) zabezpieczone zostały także umowami poręczenia zawartymi 12 kwietnia 2013r. z Bankiem (...) S.A. przez S. S. (1). S. S. (1) zobowiązał się zaspokoić wierzytelności ww. banku, wynikające z umowy (...) do kwoty 225.000 zł oraz z umowy (...) do kwoty 450.000 zł (§2. umów). Na zawarcie umów poręczenia wyraziła zgodę E. S. (1).

Dowód: umowy poręczenia – k. 69-80.

24 kwietnia 2014r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Toruniu, w sprawie pod sygnaturą V GNc 1251/14, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, na mocy którego spółka P. Sp. z o.o. została zobowiązana do uiszczenia na rzecz powódki kwoty 1.200 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty oraz kwoty 227 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Nakaz ów stanowił podstawę do prowadzenia przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. D. S. postępowania egzekucyjnego przeciwko wymienionej spółce, które to postępowania zostało 27 maja 2016r. umorzono wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

Dowód: nakaz zapłaty z 24 kwietnia 2014r. – k. 90;

wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego – k. 91-92;

postanowienie komornika sądowego z dnia 27 maja 2016r. – k. 93.

Kredytowana spółka nie wykonała zobowiązań wynikających z umów kredytowych, w związku z czym bank (...) S.A. wezwał powódkę do uregulowania należności wynikających z umów poręczenia. Po uiszczeniu należności na rzecz banku powódka wypełniła przekazane jej weksle na kwoty 281.637,76 zł i 139.594,31 zł i wezwała dłużnika oraz poręczycieli wekslowych do zapłaty za weksle do 5 stycznia 2017r. Sumy wekslowe nie zostały zapłacone.

Okoliczności bezsporne

Dowód: weksle – k. 45, 49.

14 lutego 2017r., w sprawie pod sygnaturą I Nc 40/17, Sąd Okręgowy w T. nakazał, by pozwani G. K., D. K. (1), S. S. (1) oraz spółka P. Sp. z o.o. Sp. k., jako solidarni dłużnicy wekslowi, zapłacili na rzecz powódki kwotę 421.232,07 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 stycznia 2017r. oraz kwotę 12.483 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Wymienionemu nakazowi nadana została klauzula wykonalności także wobec E. S. (1), przy czym odpowiedzialność E. S. (1) ograniczono do majątku objętego wspólnością majątkową małżeńską.

Dowód: nakaz zapłaty z dnia 14 lutego 2017r., wydany w sprawie I Nc 40/17 – k. 53-54, 153.

Wymieniony tytuł wykonawczy stanowił podstawę do zainicjowania postępowania egzekucyjnego przeciw G. K., D. K. (1), S. S. (1) oraz spółce P. Sp. z o.o. Sp. k., które prowadził Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w B. D. S. pod sygnaturą Km 1971/17. Postępowanie to nie przyniosło zaspokojenia wierzyciela.

Dowód: wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego – k. 55-56;

pisma komornicze – k. 57-68.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Podstawę ustaleń faktycznych Sądu stanowiły przedłożone przez stronę powodową dokumenty.

Sąd dał wiarę wszystkim złożonym do akt dokumentom, zarówno urzędowym jak i prywatnym, których domniemanie autentyczności wynikające z art. 245 kpc, a w odniesieniu do dokumentów urzędowych również zgodności z prawdą - wynikające z art. 244 kpc – nie zostały podważone.

Powódka domagała się uznania za bezskuteczną wobec niej umowy sprzedaży nieruchomości zawartej 8 kwietnia 2013r między pozwanym, a S. i E. S.. Treść pozwu wskazuje na oparcie dochodzonego roszczenia na konstrukcji skargi pauliańskiej.

Zgodnie z art. 527 § 1 kc, dopuszczalne jest ustalenie, że czynność prawna dłużnika jest bezskuteczna w stosunku do wierzyciela, jeżeli została dokonana z pokrzywdzeniem tego wierzyciela, osoba trzecia uzyskała dzięki niej korzyść majątkową, dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy dołożeniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

Paragraf 2 art. 527 kc stanowi, że czynność prawna uważana jest za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzyciela, jeżeli w jej wyniku dłużnik staje się niewypłacalny albo niewypłacalny w większym niż przedtem stopniu. Niewypłacalność w rozumieniu powołanego przepisu sprowadza się do niemożliwości przeprowadzenia skutecznej egzekucji z majątku. Wierzyciel zostaje zatem pokrzywdzony, jeżeli w wyniku dokonanej czynności prawnej dłużnik wyzbywa się majątku zdatnego do egzekucji.

Innymi słowy, wierzyciel może skutecznie dochodzić ustalenia bezskuteczności czynności prawnej zdziałanej przez dłużnika z osobą trzecią, jeżeli w wyniku jej zaspokojenie pretensji wierzyciela staje się niemożliwe na skutek przeniesienia istotnych składników majątku dłużnika na jego kontrahenta, a strony wiedzą o takim skutku swoich działań.

Paragraf 3 art. 527 kc stanowi zaś, że jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Zgodnie z treścią zdania pierwszego art. 530 kc, przepisy artykułów poprzedzających stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy dłużnik działał w zamiarze pokrzywdzenia **przyszłych** wierzycieli. W tym wypadku ustawa zaostrza przesłanki uznania czynności za bezskuteczną, bowiem dłużnik musi już działać nie tyle ze świadomością pokrzywdzenia takich wierzycieli, ile **z zamiarem ich pokrzywdzenia**. Przez zamiar pokrzywdzenia rozumieć należy taki stosunek psychiczny dłużnika do wyobrażonego skutku podjętego działania, który pozwala przyjąć, że chce on pokrzywdzenia wierzyciela przyszłego, a czynność zostaje dokonana w tym celu. Udzielenie przewidzianej w art. 530 kc ochrony pauliańskiej bezsprzecznie możliwe jest w sytuacji, gdy dłużnik działał z zamiarem bezpośrednim pokrzywdzenia wierzyciela (*dolus directus*).

Wprawdzie zdanie pierwsze art. 530 kc odsyła do stosowania wszystkich przepisów poprzedzających, a zatem art. 527, 528 i 529 kc, nakazując te przepisy stosować odpowiednio, niemniej zdanie drugie art. 530 kc zawiera wyjątek, którego celem jest ochrona osoby trzeciej nabywającej korzyść **odpłatnie**. Konstrukcja art. 530 kc wskazuje zatem, że także w przypadku, gdy osoba trzecia pozostaje z dłużnikiem w bliskim stosunku, istotny dla zastosowania tego przepisu jest nie charakter stosunku, ale charakter nabycia – odpłatny albo nieodpłatny. Oznacza to, że dla czynności odpłatnych na gruncie art. 530 kc wyłączone jest stosowanie domniemania z art. 527 § 3 (tak przykładowo Sąd Najwyższy w wyroku z 9 listopada 2011r., II CSK 64/11, LEX nr 1129093). Przepis ten zaostrza przesłanki skargi pauliańskiej również w odniesieniu do stanu świadomości osoby trzeciej. Przewiduje on mianowicie, że jeżeli osoba taka uzyskała korzyść majątkową odpłatnie, to wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną tylko wtedy, gdy osoba ta o zamiarze dłużnika wiedziała. Warunkiem uwzględnienia roszczenia pauliańskiego będzie zatem udowodnienie przez wierzyciela, że osoba trzecia wiedziała o zamiarze dłużnika pokrzywdzenia wierzycieli (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2005 r., V CK 559/04, LEX nr 311327).

Przekładając powyższe na grunt rozpoznanej sprawy stwierdzić trzeba, że G. K., D. K. (1), S. S. (1) oraz spółka P. Sp. z o.o. sp. k. są odpowiedzialnymi wekslowo solidarnymi dłużnikami powódki i winni są uiścić na jej rzecz kwotę 421.232,07 zł

z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 stycznia 2017r. oraz kwotę 12.483 zł stanowiącą zasądzone koszty postępowania. Kwoty te przyznano powódce nakazem zapłaty Sądu Okręgowego w Toruniu z 14 lutego 2017r. w sprawie pod sygnaturą I Nc 40/07.

Bezsporne jest, że S. S. (1) i E. S. (1) 8 kwietnia 2013r. zawarli z pozwanym umowę, mocą której przenieśli na pozwanego własność nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Toruniu prowadzi księgę wieczystą o numerze KW nr (...), na którą to nieruchomość składa się lokal mieszkalny oznaczony numerem (...), składający się z 3 pokoi, kuchni, przedpokoju i łazienki, o powierzchni użytkowej wynoszącej 64,38 m² oraz przynależnych piwnicy i garażu.

Nie podlega dyskusji, że w wyniku zawarcia wskazanej umowy małżonkowie S. wyzbyli się istotnego składnika swego majątku, co wpłynęło na możliwość przeprowadzenia wobec nich skutecznej egzekucji, jak również i fakt, że zobowiązanie wekslowe S. S. powstało już po zawarciu umowy sprzedaży. Ta ostatnia okoliczność implikuje zaktualizowanie się w niniejszej sprawie przesłanek objętych dyspozycją przepisu art. 530 kc.

Zważywszy, że procedura ubiegania się przez spółkę P. Sp. z o.o. Sp. k. o wsparcie finansowe w banku (...) S.A. rozpoczęła się

w lutym 2013r. oraz fakt, że już wtedy zapewniano bank, a w marcu 2013r. także i powódkę, o zabezpieczeniu spłat zobowiązań kredytowych poręczeniem S. S., to można przyjąć, że S. S. stając 8 kwietnia 2013r. do umowy przenoszącej własność nieruchomości na rzecz pozwanego istotnie działał z zamiarem pokrzywdzenia powódki, jako swego przyszłego wierzyciela.

Należało zatem w dalszej kolejności zweryfikować, jaki charakter miała umowa zawarta przez pozwanego ze S. i E. S. (1).

Z przedstawionego Sądowi aktu notarialnego wynika, że przeniesienia własności nieruchomości dokonano się na podstawie umowy sprzedaży, która ma charakter czynności odpłatnej. Zdaniem pełnomocnika powódki odpłatność była pozorna.

Korzyść majątkowa jest odpłatna, w rozumieniu zdania drugiego art. 530 kc, gdy została uzyskana w zamian za świadczenie stanowiące jego ekwiwalent (wyrok SN z dnia 12 maja 2005 r., V CK 559/04, LEX nr 311327).

W tym miejscu stwierdzić trzeba, że przedmiotem świadczenia stron była nieruchomość stanowiąca lokal mieszkalny

położony na trzecim piętrze

w budynku wielorodzinnym znajdującym się w T., o powierzchni użytkowej wynoszącej **64,38 m²**.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (k. 59 raportu dostępnego na stronie internetowej GUS pod adresem <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/infrastruktura-komunalna-nieruchomosci/nieruchomosci-budynki-infrastruktura-komunalna/obrot-nieruchomosciami-w-2013-r,4,11.html>), średnia cena sprzedaży za 1m² w lokalu mieszkalnym położonym w mieście, składającym się z 3 pokoi, opiewała

w 2013r. na kwotę 3.880 zł. Po przemnożeniu tej wartości przez powierzchnię użytkową nieruchomości nabytej przez pozwanego uzyska się wartość 249.794,40 zł - zbliżoną do ceny ustalonej przez strony kwestionowanej transakcji. Uwzględniając, że cena ustalona przez strony obejmowała również piwnicę oraz garaż, uznać można było wyłącznie, że cena, za którą pozwany uzyskał własność owej nieruchomości była okazyjna, ale z całą pewnością brak jest podstaw do przyjęcia, by cena taka była nieekwiwalentna do przedmiotu świadczenia.

Do przyjęcia, że umowa z dnia 8 kwietnia 2013r. była nieodpłatna nie uprawnia w żadnej mierze treść deklaracji majątkowej sporządzonej przez małżonków S. w 2011r. Kwoty (420.000 zł) podanej w wymienionym oświadczeniu jako wartość nieruchomości przy ul. K. (...) nie sposób uznać za miarodajną dla ustalenia rzeczywistej wartości rynkowej tej nieruchomości w 2013r. Wskazana tam wartość stanowi wyłącznie szacunek E. i S. S.. Nie można tracić z pola widzenia, że oświadczenie to składano w związku z ubieganiem się o kredyt. Wówczas to w interesie dłużnika S. S. było przedstawianie jak najwyższej wartości nieruchomości.

Przyjęta w akcie notarialnym przez strony cena sprzedaży nieruchomości korelowała z wartościami cen ustalonymi przez Główny Urząd Statystyczny. Urząd Skarbowy nie zakwestionował wskazanej w akcie notarialnym ceny sprzedaży nieruchomości. Wobec tego trzeba przyjąć, że pełnomocnik powoda nie przedstawił żadnego dowodu na okoliczność, że umowa sprzedaży była pozorna a przekazanie nieruchomości pozwanemu miało w istocie charakter nieodpłatny. Gdyby cena sprzedaży mieszkania w istocie budziła wątpliwości urząd skarbowy wydałby stosowną decyzję a pełnomocnik powódki przedstawiłby ją sądowi. Tak więc pozorność czynności nie została w żaden sposób wykazana.

Pełnomocnik powódki sugerował w pozwie nie tylko nieekwiwalentność ustalonej ceny sprzedaży, ale również kwestionował faktyczne jej uiszczenie przez pozwanego. Pełnomocnik powódki zaznaczył, że, na gruncie okoliczności wskazanych w treści notarialnej umowy sprzedaży, brak jest jakichkolwiek dowodów przekazania małżonkom S. przez pozwanego kwot 120.000 zł oraz 27.301,43zł. Reprezentant strony powodowej, poza zaprezentowaniem swej hipotezy o niedokonaniu płatności, nie zaoferował żadnych dowodów, które mogłyby ją potwierdzać. Strona powodowa nie wykazała, że oświadczenie o otrzymaniu przez małżonków kwoty należnej tytułem ceny było nieprawdziwe, nie udowodniła również, by pozwany pozostałej części ceny sprzedającym nie wpłacił. Sąd zaś, na podstawie dowodów przedstawionych przez pełnomocnika powódki, nie widział podstaw do podzielenia stanowiska zaprezentowanego w pozwie, które uznać należało w istocie wyłącznie za domysły autora tego pisma procesowego. Strona powodowa zapomniała, że akt notarialny, w którym potwierdzono odbiór pieniędzy jako dokument korzysta z domniemania autentyczności oraz zgodności z prawdą zawartych w nim oświadczeń (art. 244 kpc). Pełnomocnik powoda nie zgłosił żadnych dowodów na okoliczność obalenia domniemania wynikającego z aktu notarialnego.

Przesądziwszy, że czynność prawna, do której doszło między stronami miała odpłatny charakter, dla uwzględnienia żądania powódki konieczne było wykazanie, stosownie do wymogów wynikających z art. 530 kc, że pozwany wiedział, że S. S. (1) sprzedając jemu nieruchomość działa w zamiarze pokrzywdzenia przyszłego wierzyciela.

Po przeanalizowaniu przedstawionych przez stronę powodową dokumentów Sąd nie miał wątpliwości, że żaden z nich na istnienie takiej okoliczności, choćby pośrednio, nie wskazuje. Z żadnego z przedstawionych przez powódkę dokumentów nie wynika że pozwany, w dacie zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości 24-letni mężczyzna, miał jakikolwiek związek z działalnością zawodową swego ojca, czy cokolwiek na jej temat wiedział. Powódka nie tylko nie udowodniła, ale nawet nie uprawdopodobniła, by M. S. (1) miał jakkolwiek wiedzę na temat uczestniczenia przez spółkę, której udziałowcem był jego ojciec w procedurze ubiegania się o kredyt i o planowanym przez S. S. poręczeniu za przyszłe zobowiązania tej spółki. Żaden z dokumentów nie wskazuje, by M. S. (1) można w jakikolwiek sposób łączyć z działalnością spółki P. sp. z o.o. Sp. k.

Zdaniem Sądu całkowicie nieuprawnione są założenia pełnomocnika powódki, który przyjął, że wiedzę pozwanego na temat zamiaru pokrzywdzenia przyszłego wierzyciela wywieść należało z łączącego pozwanego i dłużnika wekslowego – S. S. (1) stosunku pokrewieństwa. W ocenie Sądu z samego faktu, że pozwany jest synem S. S. (1) nie można wyprowadzać jakichkolwiek racjonalnych wniosków na temat stanu wiedzy pozwanego odnośnie do czynności planowanych przez jego ojca w zakresie działalności zawodowej.

Stwierdzić należało zatem, że pełnomocnik powódki nie sprostął wykazaniu wszystkich przesłanek niezbędnych do uznania umowy sprzedaży z 8 kwietnia 2013r. za bezskuteczną, a zatem powództwo nie mogło zostać uwzględnione. Ze względów wyżej wskazanych nie było również możliwe uwzględnienie wniosku o udzielenie zabezpieczenia.

Wobec zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 339 § 1 kpc, wydane orzeczenie ma charakter zaoczny.

Choć przepis paragrafu drugiego wymienionego przepisu stanowi, że w razie zaistnienia podstaw do wydania wyroku zaocznego sąd przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, to Sąd nie uczynił tak w rozpoznanej sprawie, uznawszy, że niektóre twierdzenia pełnomocnika powoda budzą uzasadnione wątpliwości, które zostały omówione wyżej.

Jak to już wskazano wyżej, założenia powoda odnośnie do pozorności umowy sprzedaży, czy stanu wiedzy pozwanego w chwili zawierania przez niego umowy sprzedaży nie znalazły żadnego poparcia w przedstawionym materiale dowodowym, a dodatkowo, zwłaszcza w odniesieniu do drugiej ze wskazanych okoliczności nie mogły być uznane za uprawnione w świetle zasad doświadczenia życiowego.

Poczynwszy przedstawione wyżej ustalenia i rozważania orzeczono jak w sentencji.